

свідомих громадян. Тому так важливо проводити освітні та просвітницькі заходи з цієї тематики.

Отже, російсько-українська війна стала каталізатором переосмислення історичної пам'яті, важливою для будівництва майбутнього України. Вона свідчить про зміну образів і сприйняття минулого, а також про потребу активної роботи над історичною пам'яттю як фундаменту національної самосвідомості та ідентичності. Історична пам'ять це форма колективної пам'яті, сукупність процесів і результат сприйняття, збереження, відтворення та забування соціокультурними групами соціального культурно-історичного досвіду. Її формування необхідно нам для розвитку української нації після Перемоги.

Література:

1. Городня Н. Чинники формування історичної пам'яті сучасної української молоді // <https://elibrary.ivinas.gov.ua/3539/1/5109-10261-1-SM.pdf>
2. Історична пам'ять результати соціологічного опитування дорослих жителів України: аналітичний звіт 2023 // https://www.kiis.com.ua/materials/news/20230320_d2/UCBI_History2023_rpt_UA_fin.pdf
3. Історична пам'ять: що робити, щоб наші діти не забули історичну боротьбу // <https://varosh.com.ua/vijna/istorychna-pam-yat-shho-robyty-shhob-nashi-dity-ne-zabuly-nashu-borotbu/>
4. Ковальська-Павелко І. «Війни пам'яті» як ключовий чинник формування державної політики пам'яті в сучасній Україні // *Krakowskie Studia Małopolskie* . –2022. – № 3. // URL :<https://czasopisma.marszalek.com.pl/images/pliki/ksm/35/ksm3501.pdf>
5. Онуфрієнко Наталія, Матвійчук Андрій. Питання концепції історичної пам'яті Німеччини: від країни «світового зла до країни миротворця» // Київські філософські студії – 2019. Матеріали наукової конференції (м. Київ, 16-17 травня 2019 р.): тези доповідей / за заг. ред. проф. Р.О. Додонова. – Київ: Київський університет імені Бориса Грінченка, 2019. – С.397-401
6. Проблема історичної пам'яті у всесвітньо-історичному дискурсі (1945 – 2015 рр.): монографія / керівник авторського колективу – член-кореспондент НАН України, д.і.н., проф. Кудряченко А.І., науковий редактор: к.і.н., доц. Солошенко В.В., технічний редактор: к.політ.н., с.н.с. Розумюк В.М. – Київ: ДУ «Інститут всесвітньої історії Національної академії наук України», 2021. – 312 с.

ЕКОНОМІЧНИЙ СУВЕРЕНІТЕТ ЯК СКЛАДОВА ЧАСТИНА НАЦІОНАЛЬНОГО СУВЕРЕНІТЕТУ

Моїсєва Н.І., Ткачук Д.

Державний біотехнологічний університет, м. Харків, Україна

Національна безпека є однією з найважливіших складових сучасного життя кожної держави. Вона визначається різними чинниками та має багато аспектів, але її загальна мета полягає в захисті та забезпеченні безпеки країни, її громадян і інтересів

Національна безпека - це комплексний стан безпеки та стабільності, який забезпечує захист національних інтересів країни в умовах зовнішніх та внутрішніх загроз. Вона охоплює широкий спектр аспектів, включаючи:

Військову безпеку: забезпечення обороноздатності держави та захисту її території від зовнішніх агресорів.

Економічну безпеку: стабільність економічної системи, забезпечення економічних інтересів країни, запобігання економічним кризам.

Політичну безпеку: стабільність політичної системи, запобігання загрозам політичному порядку.

Інформаційну безпеку: захист від інформаційної агресії та впливу.

Соціальну та гуманітарну безпеку: забезпечення добробуту громадян, охорона їхніх прав та свобод.

Національна безпека є фундаментальним аспектом для стабільності і процвітання будь-якої держави. Вона дозволяє забезпечити безпеку громадян, зберегти територіальну цілісність, зберегти національні інтереси та незалежність. Брак національної безпеки може призвести до великих загроз, включаючи війни, економічні кризи, соціальні конфлікти та інші катастрофічні події.

Сучасний світ стикається з новими викликами та загрозами, такими як кібератаки, глобальні зміни клімату, пандемії, тероризм та інші. Тому сфера національної безпеки постійно еволюціонує, а держави повинні бути готові до адаптації та інновацій у впровадженні заходів безпеки.

Наголос на національній безпеці не обмежується лише внутрішніми питаннями.

Міжнародний розмір також важливий, оскільки співпраця між державами може сприяти спільній безпеці та стабільності в світі.

Однією з ключових складових національної безпеки будь-якої держави є економічний суверенітет, який відображає рівень контролю та самостійності країни у власній економічній сфері.

Економічний суверенітет означає здатність держави приймати власні економічні рішення та контролювати власну економіку без надмірного впливу з боку інших країн або міжнародних організацій. Він включає в себе такі аспекти:

Монетарний суверенітет: Держава має право видачі та регулювання власної валюти, встановлення процентних ставок та монетарної політики.

Фіскальний суверенітет: Держава встановлює свою податкову політику, бюджет та має контроль над грошовими потоками власної економіки.

Торговельний суверенітет: Країна має право на вільний ввіз та вивіз товарів, а також може встановлювати власні мита та торговельні обмеження.

Інвестиційний суверенітет: Держава регулює внутрішні та іноземні інвестиції та встановлює правила їхньої діяльності.

Політика ресурсів: Контроль над природними ресурсами та їх раціональне використання.

Економічний суверенітет є надзвичайно важливим для забезпечення національної безпеки з наступних причин:

Економічна стійкість: Держава з високим рівнем економічного суверенітету має здатність долати економічні кризи та забезпечувати добробут свого населення. Сильна економіка допомагає фінансувати програми національної безпеки.

Незалежність у рішеннях: Держава з вищим рівнем економічного суверенітету може самостійно приймати стратегічні рішення, не обмежуючись вимогами інших країн або міжнародних інституцій.

Безпека постачання: Контроль над важливими ресурсами та виробництвом сприяє стійкості та запобігає можливій залежності від інших держав.

Захист від економічних загроз: Держава з економічним суверенітетом має резерви та інструменти для відповіді на економічні атаки, такі як санкції або торговельні обмеження.

Заходи для забезпечення економічного суверенітету:

Забезпечення економічного суверенітету вимагає комплексного підходу та реалізації різних заходів:

Розвиток внутрішніх ринків: Стимулювання внутрішнього виробництва та споживання для зменшення залежності від імпорту.

Диверсифікація економіки: Розширення галузей економіки та різноманіття видів економічної діяльності.

Розвиток торговельних відносин: Укладання вигідних торговельних угод з іншими країнами для розширення можливостей експорту та імпорту.

Фінансова стабільність: Збереження фінансової стійкості шляхом контролю за банківською системою, монетарною політикою та фінансовими регуляціями.

Залучення іноземних інвестицій: Регуляція іноземних інвестицій для забезпечення їхньої відповідності національним інтересам та збереження контролю.

Сировинна та енергетична безпека: Забезпечення контролю над доступом до важливих природних ресурсів та розвиток альтернативних джерел енергії.

Збереження фінансових резервів: Створення та підтримка фінансових резервів для подолання економічних криз та негайного реагування на зовнішні загрози.

Економічний суверенітет є критично важливим для національної безпеки та добробуту країни. Він допомагає забезпечити економічну стійкість, незалежність у прийнятті рішень, безпеку постачання ресурсів та захист від економічних загроз. Забезпечення економічного суверенітету вимагає поєднання різноманітних стратегічних заходів та відповідальної економічної політики для зміцнення позиції держави на міжнародній арені та забезпечення її національної безпеки.

Література:

1. Воронянський О. В. Концепт національного суверенітету як принцип реалізації політичних прав нації // Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Серія: Філософія, філософія права, політологія, соціологія. – 2011. – №. 9. – С. 255-260.

2. Воронянський О. В. Роль національного суверенітету в легітимації державної влади // Актуальні проблеми державного управління. – 2012. – №. 2. – С. 216-221.

3. Воронянський О. В. Роль національного суверенітету в легітимації державної влади // Актуальні проблеми державного управління. – 2012. – №. 2. – С. 216-221.

4. Микитась В. В. Економічний суверенітет держави як визначальний інструмент економічної політики в умовах глобалізації // Бизнес Информ. – 2017. – №. 10 (477). – С. 44-49.

ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ

Олійник О.М., Солошенко О.М.

*Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди,
м. Харків, Україна*

Повномасштабне вторгнення в Україну обумовило зміни в правовому полі України. 24 лютого 2022 року вступив у силу Закон «Про правовий режим воєнного стану». У зв'язку із запровадженням в Україні воєнного стану тимчасово можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини та громадянина, передбачені статтями 30-34, 38, 39, 41-44, 53 Конституції України, а також впроваджуватися тимчасові обмеження прав і законних інтересів юридичних осіб [1]. В переліку статей Конституції України, на які поширюються можливі тимчасові обмеження, вказана стаття 53, яка гарантує право на освіту [2]. На початку війни, військовий стан в країні унеможливив надання якісних освітніх послуг. Проте, вже з березня 2022 року освітній процес поступово почав відновлюватись, переважно в дистанційній формі. Система позашкільної освіти не стала винятком. В складних реаліях вона приймає та успішно долає виклики часу, працює над новим змістом, планує та реалізує нові напрями та форми роботи із вихованцями, учнями та слухачами.

Позашкільна освіта займає важливе місце в структурі освіти України, оскільки є провідною складовою системи безперервної освіти і спрямована на розвиток здібностей та обдарувань вихованців, учнів і слухачів, задоволення їх інтересів, духовних запитів і потреб